№ 199. **Wtorek 1. Września 1863.** **Rok wydania 53.**

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary na pogorzelców.)

Na wsparcie dotkniętych pożarem mieszkańców *Wiśnicza* ofiarowała gmina miasta *Przemyśla* kwotę sto zł. w. a. które zostały już odesłane naczelnikowi obwodu krakowskiego.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył podpisanym własnoręcznie dyplomem wynieść najłaskawiej porucznika 3go pułku piechoty, *Oresta Bischoff*, jako kawalera orderu żelaznej korony trzeciej klasy, odpowiednio statutom tego orderu, do stanu rycerskiego cesarstwa austryackiego.

Część nieurzędowa.

Lwów, 1. września.

Kilkakrotnie już donosiły dzienniki wiedeńskie, że Jego Excel. minister handlu, hrabia *Wickenburg* zamyśla ustąpić z swojej posady. Pogłoski te niebyły wprawdzie bezzasadne, ale zato, jak się pokazuje teraz, zawczesne; dowodem zaś tego jest następujące, widocznie półurzędowe wyjaśnienie, nadesłane powszechnej *gazecie augsburskiej* z Wiednia pod dniem 27. z. m.: „Tutejsze dzienniki wspominają dziś o bliskiem ustąpieniu ministra handlu, hrab. Wickenbura. Jak na teraz jest wiadomość ta jeszcze zawczesna. Chociaż bowiem minister dał się z tem słyszeć, że chciałby się usunąć od spraw publicznych, nieprzyszło jeszcze przecież do żądania dymisyi, a prezydent minister starał się usilnie odwieść hrabiego od tego zamiaru. Zewnętrznym powodem tego mogły być wprawdzie nieporozumienia w kwestyi wystawy powszechnej, wszelako niebyłyby one wywołały tego postanowiena, gdyby fizyczne cierpienia nie zmuszały ministra życzyć sobie spokojniejszego życia.“

O dwóch ostatnich posiedzeniach kongresu książąt niemieckich podaje telegram frankfurcki z 30. z. m. następujące szczegóły: Dzisiejszy numer „sprawozdań kongresowych“ pisze o przedwczorajszem posiedzeniu kongresu: Głównym przedmiotem obrad był ostatni ustęp artykułu 23., za którym Cesarz gorąco przemawiał, gdyż idzie tu nietylko o przyznanie wpływu panom medyatyzowanym, ile raczej o nadanie im znaku i cechy równości. Nadto zmieniono artykuł 28. na wniosek Wirtembergu w ten sposób, że pretensye indemnizacyjne panów medyatyzowanych nie należą podług ustawy reluicyjnej do kompetencyi sądu związkowego. Wczoraj, t. j. w sobotę nastąpiło zamknięcie właściwych obrad, a w pierwszych dniach przyszłego tygodnia nastąpi sprawdzenie protokołu. „Sprawozdania kongresowe“ stwierdzają przy tej sposobności z dobrego źródła, że Wielkie Księstwo Badeńskie zachowywało się dotąd w obec projektu reformy całkiem biernie. *Südd. Ztg.* zaś utrzymuje, jakoby hrabia Rechberg wydał pod dniem 28. z. m. okólnik, w którym nalega o przyjęcie en bloc projektu reformy.

Wiadomości z Królestwa Polskiego nie ma dziś żadnych. Warszawski *Dzien. Powsz.* z 28. z. m. zawiera tylko rozporządzenia względem udzielenia pensyi emerytalnych i urlopów urzędników, a prywatne dzienniki, mianowicie wiedeńskie opowiadają wieść jakimś księdzu Dodickim, którego miał aresztować rząd rosyjski na denuncyacye z zagranicy jako komisarza „rządu narodowego,“ a to na podstawie dresowanego do niego pisma księcia Czartoryskiego. Wypadek taki sam przez się niebyłby jeszcze niepodobnym do prawdy, ale wielce bajecznem wydaje się ostateczne rozwiązanie jego. Mianowicie miał ten ksiądz przy śledztwie zapierać się stanowczo wszystkiego, i dopiero za obiecaniem mu kanonii ze strony rządu rosyjskiego przyrzekł wyznać wszystko, żądając jednak wprzódy spowiednika, ażeby go uwolnił od przysięgi złożonej „rządowi narodowemu.“ Jakoż przysłano mu żądanego księdza, ale ponieważ spowiedź ta za długo trwała, otworzono cele i znaleziono Dodickiego już bez życia, a spowiednika jego, księdza Czerwińskiego, który uchodził za wiernego stronnika Rosyan, już na skonaniu po zazyciu trucizny.

Korespondent dziennika *Times* z Frankfurtu donosi, że podług obiegającej pogłoski miała Królowa *Wiktorya* napisać list do Króla pruskiego, w którym ostrzega go przed prawdopodobnemi skutkami przeciwnego konstytucyi postępowania Bismarka. — Lord Clarendon ma układać memoryał w sprawie niemieckiej, a korespondent dziennika *Daily News* donosi z Paryża za rzecz pewną, że tamtejszy poseł amerykański Mr. Dayton otrzymał od rządu swego ostatnią pocztą wyraźny rozkaz, założyć protest przeciw utworzeniu monarchyi w Mexyku. Wiadomość ta, jeśli jest prawdziwą, byłaby wielce ważną.

W ministerstwie mołdawsko-wołoskiem zaszły dwie zmiany. Minister sprawiedliwości Barbu Bellio ustąpił, a w miejsce jego mianowany został Dimitrie Viorianu. Także minister spraw zagranicznych jenerał Jan Ghika otrzymał dymisyę, a tekę jego objął Van Saanen, dyrektor w ministerstwie spraw zewnętrznych.

Monarchia Austryacka.

(Obchód urodzin cesarskich.) W **Grzymałowie**, miasteczku powiatowem w obwodzie tarnopolskim, odprawiono na dniu 18. sierpnia b. r. w kościołach obu obrządków i w synagodze, solenne nabożeństwo z powodu urodzin Jego Ces. król. Apostolskiej Mości. — Już rano o 6tej godzinie — oznajmiły salwy z moździerzów dzień ten uroczysty.

Po solennem nabożeństwie w rzym. kat. kościele odspiewano w przytomności c. k. urzędników powiatowych, poborowych, straży finansowej, żandarmeryi, jakoteż przy licznem zgromadzeniu publiczności wszelkich klas *Te Deum* i hymn ludu. C. k. wojskowa załoga była ustawiona przed kościołem i dawała zwykłe salwy z ręcznej broni. Po skończonem nabożeństwie udali się wszyscy przy salwach z moździerzy do kościoła gr. kat. obrz. gdzie także podobne nabożeństwo przy udziale licznie zgromadzonej ludności wszelkich klas — odbyło się.

Wiedeń, 30. sierpnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Jej Mość Cesarzowa *Elżbieta* ofiarowała Towarzystwu ku wspieraniu rzemieślników wiedeńskich 100 zł. w. a. — Jego Mość Cesarz *Ferdynand* i Cesazowa *Maryanna* ofiarowali biskupowi w Treviso 25.000 zł. w. a. do dyspozycyi na poratowanie tamtejszego seminaryum biskupiego. Biskup tedy nakazał duchowieństwu swojej dyecezy odśpiewać we wszystkich kościołach parafialnych jednej niedzieli 30. b. m. *Te Deum* z modlitwą *Oremus pro gratiarum actione.*

Arcyksiążę *Rainer* będzie jutro udzielać znowu posłuchania; w następny czwartek nie będzie audyencyi, a w poniedziałek za ośm dni będzie już, jak sądzi sekretaryat gabinetu, Jego ces. Mość przyjmować osobiście petentów.

Książę pruski *Karol* zamyśla z początkiem przyszłego tygodnia po powrocie z obozu przedsięwziąć przejazdkę na Semmering, ale jeszcze tego samego dnia powróci do Wiednia.

(W sprawie przyjęcia Cesarza) donosi *Presse:* Burmistrz był wczoraj w południe na audyencyi u Arcyksięcia Rainera i u ministra policyi, i dowiedział się, żd Jego Mość Cesarz przybędzie z pewnością koleją zachodnią; zatem przyjmować Go będzie rada gminna w świetnie przystrojonym dworcu kolei zachodniej. Komitet przyjęcia zgodził się na to, ażeby przyozdobienie domów przy głównej ulicy na Mariahilf pozostawić gospodarzom, i w ogóle postanowił wpływać jak najmniej na owacye ludności dla Cesarza. Że korporacye, towarzystwa spiewaków i gimnastyków, jako też młodzież szkolna będą tworzyć szpalery, donosiliśmy już. Korporacye z Fünfhaus i z Sechshaus ustawią się od dworca kolei aż do linii. Wszystkie kościoły w tej części miasta będą ozdobione chorągwiami, a w chwili wjazdu Cesarza mają uderzyć we wszystkie dzwony. O udziale duchowieństwa nie wiadomo nic jeszcze. Do dwanaście band muzycznych będzie ustawionych od dworca kolei aż do burgu. Iluminacya wieczorem będzie zapewnie wspaniała. Dzień przybycia Cesarza nie jest jeszcze wiadomy.“

Jego Excel. minister stanu *Schmerling* przybędzie we czwartek z Ischlu do Wiednia.

(Najwyższe postanowienia względem deputowanych sejmu siedmiogrodzkiego.) Jen. Kor. donosi: Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem ddto Frankfurt n. M. 20. sierpnia, z powołaniem się na n. w. reskrypt otwarcia sejmu krajowego z d. 15. czerwca b. r. z powołaniem się na reskrypt z 30. lipca b. r. wydany najmiłościwiej do kr. siedmiogrodzkiego gubernium, nareszcie z powołaniem się na już dokonane przez siedmiogrodzki sejm krajowy sprawdzenie wyborów deputowanych, którzy weszli do sejmu, raczył oświadczyć, że znane zbiorowe podanie kilku deputowanych siedmiogrodzkiego sejmu krajowego, którzy do tegoż nie przystąpili, pod żadnym względem, ani co do materyi, ani co do formy, nie może podpadać dalszemu urzędowemu traktowaniu, ponieważ podpisani na tem podaniu przez odmówienie udziału w sejmie krajowym, występują tylko jako osoby prywatne, i nie są powołani w obec korony reprezentować polityczne żądania W. Księstwa Siedmiogrodzkiego, lub pojedyńczych klas mieszkańców tegoż.

Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z tegoż samego dnia raczył unieważnić wybory powołanych do siedmiogrodzkiego sejmu krajowego: superintendenta ewangelickiego Samuela Bodoli, superintendenta unitaryuszów Jana Krizę, właściciela dóbr Stefana Ugrona, Mikołaja hr. Thorotzkay, Samuela hr. Teleky i Alexandra Simona i rozkazać, aby tymże oznajmiono najwyższe niezadowolenie, że niepomni czci, jaką każdy poddany winien swemu monarsze, zaniedbali natychmiast oświadczyć z uszanowaniem, że od Jego ces. Mości powołani, nie mogą być posłuszni,

ponieważ wzięcie udziału w sejmie krajowym zwołanym przez Najjaśniejszego Pana, nie zgadza się z ich sumieniem i zdaniem politycznem.

Gazeta wiedeńska zamieściła artykuł następujący:

„Dzienniki pruskie zamieściły wyciągi z promemoria przez gabinet cesarski Monarchom i wolnym miastom po pierwszem posiedzeniu doręczonego. w sposobie mogącym spowodować mylne zapatrywanie się na cel i duch tego dokumentu.“

Łączyło się to z posądzeniem. iż szło o ustalenie supremacyi Austryi, i jak się wyrażano, o napad z nienacka na zgromadzone książęta.“

„Dosłowne brzmienie wspomnionego promemoria poniżej zamieszczone. najlepiej posłuży do sprostowania tak mylnego zapatrywania się. i do przekonania. iż rząd cesarski jedynie miał na celu wpłynąć na przyspieszenie i uproszczenie postępu obrad, propozycyę, ażeby artykuły. których redakcya przez książęta same i wolne miasta dokonana być miała, oddzielone zostały od punktów mniej ważnych. których ostateczna redakcya konferencyom ministeryalnym zostawioną być może:

„Konkluzya tego promemoria, w której zastrzeżone zostało przyzwolenie korporacyj konstytucyjnych. tam, gdzie ustawa zasadnicza każdego państwa z osobna przyzwolenia tego wymaga. najlepsza jest podobno odpowiedzią na zarzut, jakoby napad znienacka zamierzony był. Dążności do supremacyi poza lojalne stanowisko Austryi w związku. czytelnik nieuprzedzony żadnego śladu nie wykryje.“

„Dosłowne więc brzmienie jest następujące:

Promemoria.

Konferencya Monarchów i wolnych miast niemieckich postanowiła na pierwszem posiedzeniu z pocieszającą jednomyślnością, ażeby propozycya aktu reformy przez Najjaśn. Cesarza Austryi złożona za podstawę do narad wziętą została. Jego Ces. Mość ocenia krok ten w całej jego doniosłości. Spodziewa się zaś, iż najwyżsi jego współzwiązkowi zgodzą się na to, że z tak okazanej przychylności do przeprowadzenia dzieła reformy na podstawie rzeczonych propozycyj podwójny wniosek wyprowadzony być może. Najprzód zdaje się Jego Ces. Mości, iż przypuścić może, że zarzuty, któreby z jednej lub drugiej strony przeciwko niektórym częściom propozycyj czynione być mogły. nie będą się odnosić do systemu i myśli kierującej. na których budowa ich spoczywa. a zatem nie spowodują wniosków do zmian, mogących nadwerężyć propozycye w częściach ich stanowczych i koniecznych związku ważniejszych ich oznaczeń. Następnie Jego Ces. Mość przekonany jest, iż gdyby nie można dojść do zgody wszechstronnej względem zmiany jakowej w złożonych propozycyach, w takim razie przyjęcie takowych nawet w pierwiastkowej redakcyi dla wysokiego zgromadzenia więcej będzie pożądane, niżeli rozpadnięcie się zdań bez dojścia do żadnego rezultatu.

Wychodząc z tego punktu zapatrywania się, i zważywszy nadto, iż nie byłoby może ani potrzebnem. ani pożądanem, ażeby książęta sami osobiście zajmowali się szczegółowemi modyfikacyami, coby pobyt ich w Frankfurcie nadmiar przedłużyło. — Jego Ces. Mość pod względem dalszego toku obrad tego jest zdania, iż konferencya książąt mogłaby dalsze obrady nad aktem reformy przekazać obecnym tu ministrom, jeżeli to pod tym warunkiem stać się może, iż we wszystkich tych punktach. co do których wnioski do ich zmiany po rozważnem zgłębieniu nie znalazłyby powszechnej zgody, zachowana być ma pierwiastkowa redakcya propozycyj, powszechnie i jednozgodnie jako podstawę przyjętych.

Jego Cesarska Mość sądzi. iż jedynie na tej drodze potrójny cel dopięty być by mógł; a mianowicie

doprowadzenie do gruntownego i formalnego rozbioru wszystkich punktów planu reformy, któreby wątpliwości albo wnioski do zmiany wywołać mogły.

pozyskanie koniecznej zdaniem Cesarza gwarancyi. iż obrady nie rozminą się z celem, porozumienia się na podstawie złożonych propozycyj, a w końcu

pewność, iż osobiste konferencye monarchów doprowadzą do zadowalniającego rezultatu.

Dalsze uproszczenie negocyacyj mogłoby zdaniem Jego Cesarskiej Mości nastąpić, gdyby niektóre z głównych oznaczeń projektu, do których przyjęci książęta skłonnymi by się okazali, przyjęte zostały przez konferencyę książąt nie tylko w treści ale zarazem i w dosłownem brzmieniu, tak iżby w konferencyach ministeryalnych, jako raz już stanowczo uchwalone, dalszej dyskusyi nie ulegały.

Jego Cesarska Mość zapytuje się, czyliby następujące oznaczenie projektu, a mianowicie

Artykuł 2.
„ 4.
„ 5. ustęp 1. do 3.
„ 6.
„ 14. ustęp 2., 4. i 5.
„ 16.
„ 18. ustęp 1.
„ 20. do 22.
„ 23. ustęp 1.
„ 24.
„ 26.
„ 30.

przez wysokie zgromadzenie bez zmiany przyjęte być nie mogły? W takim razie byłoby tylko zadaniem ministrów, ażeby artykuły projektu tu nie wymienione zrewidowali, i po zbadaniu wniosków do zmiany przyjść mogących. przy zastrzeżeniu ratyfikacyi przez monarchów w tekscie właściwym zredagowali, i zaproponowali oznaczenia dopełniające, gdyby się takowych potrzeba okazała.

Dla usunięcia zresztą wszelkich zawad, któreby z powodu stosunków konstytucyjnych państw niemieckich oświadczeniom stanowczym wysokich członków konferencyi na przeszkodzie stać mogły, Jego cesarska Mość uważa za stosowne dodać do powyższych projektów, iż byłoby pożądanem, ażeby do wszystkich oświadczeń zobowiązujących, któreby na konferencyi książąt zapaść mogły, o ile do takowych, ze względu na konstytucyjne urządzenie właściwego państwa, przyzwolenie konstytucyjnych korporacyi potrzebnemby było. przyzwolenie takowe w ogóle i bez wyraźnej o tem wzmianki, jako samo przez się konieczne, uważane zostało.

Hiszpania.

(Rozporządzenie względem wyborów.) *Gaceta de Madrid* z 21go b. m. podaje rozporządzenie ministeryalne względem wyborów wkrótce nastąpić mających. Rozporządzenie to zawiera się w sześciu punktach, które są: 1) Gubernatorowie prowincyi mają udzielić pozwolenie zgromadzenia się i narady nad zachowaniem się przy wyborach. 2) Mają być naprzód zawiadomieni, gdzie i kiedy odbywać się będą zgromadzenia wyborcze. 3) Wstęp na zgromadzenia dozwolony jest tylko tym, którzy mogą dowieść, że są uprawnieni do wyboru. 4) Urzędnik rządowy prezyduje na zgromadzeniach, póki nie będą ukonstytuowane, a według okoliczności może prezydencyę i nadal zatrzymać. 5) Przez cały czas, póki posiedzenie trwać będzie, ajent rządowy stojąc u wejścia do gmachu obrad, czuwać ma. aby się nikt nie wśliznął oprócz uprawnionych wyborców. 6) Zgromadzenie będzie zamknięte, jeżliby chciano rozbierać kwestye nie należące do wyborów, lub w razie naruszenia ustaw i zaburzenia porządku publicznego.

Francya.

Paryż, 27. sierpnia. *(Różne wiadomości.)* Cesarz i Cesarzowa opuścili obóz pod Chalons dziś o godzinie 1szej po południu. a przybyli do Saint Cloud o godzinie wpół do szóstej.

W towarzystwie Cesarza znajdowali się książę Hohenzollern, książęta Antoni i Joachim Muratowie, marszałek O' Donnell i jenerał angielski Hamilton, którzy wszyscy pozostali na obiedzie w Saint Cloud.

Według *Independance belge* pogłoski o zawiązaniu ścisłych stosunków pomiędzy Francyą a Rosyą i Prusami, nabywają w Paryżu coraz większego znaczenia. Obecność księcia Hohenzollern w obozie pod Chalons ma być w związku ze stosunkami wyż powołanemi. Mówią już głośno o nominacyi hr. Morny na posadę ambasadora przy dworze petersburskim w zastępstwie księcia Montebello, co zaiste wielkieby miało znaczenie. Pogłoski te chociaż dotąd nie bardzo do prawdy podobne, dobre na giełdzie sprawiły wrażenie; kursa papierów francuzkich znacznie się podniosły.

O doręczeniu trzech not ostatnich księciu Gorczakowowi nie masz dotąd urzędowego zawiadomienia, dlatego też *Monitor* nie ogłosił dotąd noty francuzkiej. W Paryżu podzielone są zdania pod względem. odpowiedzi rosyjskiej. Jedni utrzymują, iż Rosya nic wcale nie odpowie. i poprzestanie na poświadczeniu odbioru not dyplomatycznych. Inni znów twierdzą, że odpowiedź rosyjska będzie bardzo grzeczna w formie, lecz bez żadnego znaczenia w treści.

Niemcy.

(Z konferencyi monarchów.) Z Frankfurtu piszą do *Jen. Kor.*: Gdy dzienniki frankfurckie ogłosiły depeszę pana Bismarka ddo Gastein 14. sierpnia. względem inicyatywy austryackiej w kwestyi reformy związku niemieckiego. i co do tego dokumentu, gabinetowi austryackiemu służą do tej chwili za jedyne źródło, *Berl. Allg. Ztg.* podaje depeszę datowaną podobnież z Gastein z d. 13. sierpnia, w której k. pruski prezydent ministrów pisze o Promemoria Jego ces. Mości, doręczonem królowi pruskiemu. Chodzi więc tu o osobistą wymianę zdań pomiędzy obudwoma monarchami, o akt, który będąc ściśle poufnym, nie należy do zakresu rozpraw gabinetowych. Rząd k. pruski, poddając ścisłej krytyce zdania wyrażone w wspomnionem promemoria Jego ces. Mości, wstępuje na drogę, na której rząd cesarski oczywiście nie może za nim postępować. W trzeciej depeszy pruskiej z Baden-Baden, d. 21. sierpnia, położono nacisk na to, że austryacki projekt reformy, całkiem niespodziewanie udzielony został monarchom niemieckim. Jeden z dzienników berlińskich wywodzi nawet z memoryału, który po pierwszem posiedzeniu plenarnem gabinet cesarski przedłożył tu zgromadzonym monarchom i reprezentantom miast wolnych. że zamierzono nietylko niespodziankę, ale nawet według wyrażenia *Frankf. Jour.* formalny napad z nienacka. Ale taki wywód mógł nastąpić tylko przez fałszywy rozbiór owego dokumentu. Ogłoszenie autentyczne, które zapewne wkrótce nastąpi, wykaże właściwy charakter tegoż. Przeciw pojęciu wynurzonemu w depeszy pruskiej z 21go sierpnia, któremu dzienniki berlińskie i frankfurckie w sposób powyższy idą na pomoc przytoczymy następujące ustępy: „Jakto . . . . przez kilku dostojnych uczestników wyraźnie nadmienionem zostało

czy przyjęcie wspomnionego projektu jako stosownej podstawy obrad nie ma zarazem oznaczać przyzwolenia na jego pojedyńcze postanowienia. Jego ces. Mość czuje całą doniosłość tego. Aby zresztą zarazem usunąć wszelkie trudności, które według stosunków konstytucyjnych pojedyńczych państw niemieckich mogliby stawić wysocy członkowie konferencyi przeciw oświadczeniom stanowczo obowiązującego charakteru. Jego c. k. Apostolska Mość.... robi jeszcze dalsza uwagę, aby przy wszystkich na konferencyi monarchów nastąpić mających oświadczeniach charakteru obowiązującego, o ile te według instytucyi odnośnego państwa potrzebowałyby zastrzeżenia, że przez ciała konstytucyjne przyzwolone zostaną, powszechnie i bez powtarzania za każdą razą przyjąć za prawidło, iż to zastrzeżenie rozumie się samo przez się."

Montenegro.

Od granicy czarnogórskiej donoszą *Jener. Kor.* co następuje: „Rok już upłynął od ukończenia nieszczęśliwej wojny Czernogóry z Turcyą, wojny, która przyprawiła to małe państwo o stratę 3000 ludzi i pozostawiła mu 2000 ranionych. Książę Mikołaj, który stara się ile możności naprawiać szkody, zrządzone swoją żądzą walki, nie zapomniał także o biednych ranionych, zwołał ich temi dniami około 1000 do Cettynii, i obejrzawszy ich rany w przeciągu sześciu dni obdarzył każdego w miarę wielkości ran jego kilkoma dukatami; zaś kalekom i niezdolnym do pracy, których jest przeszło 400, wyznaczył 15 do 20 talarów rocznej pensyi, i wydał rozporządzenia względem edukacyi ich dzieci. Potem uraczył ich wszystkich i odszedł dopiero po spełnieniu toastu za pomyślność wojowników czarnogórskich.

Tegoroczna posucha dotknęła także Montenegro, mianowicie niższą część jego, i książę rozdzielił już wiele zboża między ubogich. Takie czyny jednają mu miłość ludu.

Adjutant księcia Petranovic zrezygnował z swojej posady i znikł już z Montenegru.

Sprawa strażnic i gościńców jest już załatwiona, tylko nie wiadomo jeszcze, czy Porta zniesie sama obie zbudowane na prędce wieże, czy też pozostawi to Czernogórcom.

Na jednem z ostatnich posiedzeń, jakie często odbywają się u księcia Mikołaja, miano uchwalić zaprowadzenie nowej gwardyi czyli załogi w sile 40 — 50 ludzi z 6letnią kapitulacyą dla Cettynii, a książę miał przyjąć na siebie wszystkie koszta jej uzbrojenia i zaopatrzenia, i wyznaczyć na głowę 50 talarów gaży. Ta gwardya ma się uczyć także czytać i pisać. Oprócz tego polecił książę wszystkim naczelnikom szczepów wyszukać u siebie domek na szkołę, której nauczycielów będzie sam książę opłacał.

Pieśni wielkiego wojewody Mirka wyjdą wkrótce z druku. Mirko rozdał 3000 zł. pomiędzy ranionych, i stara się o utrzymanie kilku wdów i sierót.

Kronika.

(Pożary.) Wczoraj przed 7mą godziną wieczór wszczął się pożar w składzie siana należącego do dzierżawcy czyszczenia ulic miasta w domu pod numerem 128 przy ulicy wyższej ormiańskiej. Pożar miał powstać przez nieostrożność ludzi składających siano, którzy jak słychać palili fajki czy cygara. Magazyn na szczęście był sklepiony, przeto pożar spiesznie dał się ugasić i nie zrządził znacznej szkody. Spaliły się tylko zapasy siana. Podczas pożaru aresztowano złodzieja chcącego korzystać z zamieszania.

Dnia 23go zesz. miesiąca wieczorem powstał pożar z niedocieczonej dotąd przyczyny na przedmieściu zasławskiem w Gródku w obwodzie lwowskim, i przy panującym silnym wietrze zgorzał w krótkim czasie jeden dom do szczętu.

Dnia 28. z. m. zgorzały na folwarku dworskim w Nahorcach w obwodzie żółkiewskim, wszystkie budynki gospodarskie z całym plonem tegorocznym. Prawdopodobnie został ogień podłożony.

Nakoniec w Łysej górze w obwodzie sanockim wszczął się ogień 26. z. m. o świcie w domu włościanina Jakóba D. i zgorzały wszystkie jego budynki mieszkalne i gospodarskie, cały tegoroczny plon zboża, 1 sztuka bydła rogatego, 1 sztuka nierogacizny i 3 owiec, a prócz tego inne ruchomości wszystko razem wartości do 400 zł. w. a. Sam poszkodowany ma podejrzenie, że go podpalił jeden z bliskich jego krewnych.

(Grad bicie.) O szkodach zrządzonych gradem w nocy z 19go na 20go z. m. otrzymaliśmy znowu urzędowe raporta z pięciu gmin obwodu żółkiewskiego, mianowicie z Mohylan, Soposzyna, Wiązowej, Torek i Zbyszowa, gdzie wybił grad stojące jeszcze w polu owsy, grochy, hreczki i prosa.

(W sprawie austryackiej żeglugi do koła świata) donosi „Jen. Kor.:" Plan podróży pierwszej austryackiej żeglugi dokoła świata będzie wydany w poniedziałek (31. z. m.) Przedsiębiorstwo to zamierza ciągnąć dalej dzieło rozpoczęte przez statek „Novara", pragnąc wkońcu doprowadzić do tego, ażeby bandera austryacka nie już jako nieznajoma lub gość, lecz regularnie i stale powiewała na najodleglejszych wybrzeżach ziemi. Podróż ta rozpocznie się dnia 5. marca 1864 z Tryestu, jednym z najpiękniejszych i najlepszych, w żagle i śrubę zaopatrzonym paropływem austryackim. Ze wszystkich stron znachodzi już teraz poparcie to piękne przedsiębiorstwo, dalekie od wszelkiej spekulacyjnej chęci zysku; na wszystkich punktach lądowniczych będą władze konzularne czuwać nad wygodą spodziewanych gości; niemieccy koloniści na Przylądku, niemieckie stowarzyszenie w Sydney, azyatycka filia jego w Hong-Kongu i wiele innych korporacyi handlowych zapewniają listownie, że oczekują z radością przybycia gości austryackich. Subskrybcya otworzona zostanie w instytucie kredytowym.

— Dzienniki angielskie pisały od niejakiego czasu o źródłach olej u skalnego (nafty) odkrytych w Kanadzie. Olej skalny, objaśniają dzienniki angielskie i użycie jego nie jest wcale rzeczą nową, używano go w starożytności. Studnie jego były w Zante i z nich olej skalny pochodził się po całej Grecyi; palono tak zwany Agrigentski nawet w lampach, zwano go olejem Sycylijskim.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Żółkiew. 24go sierpnia. W pierwszej połowie b. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Magierów		Rawa		Sokal		Uhnów		Żółkiew	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austryackiej									
Mec pszenicy	3	50	3	50	3	10	3	30	3	80
„ żyta	2	.	1	50	1	45	1	60	1	80
„ jęczmienia . . .	1	50	1	50	1	37	1	30	1	60
„ owsa	1	25	1	70	1	70	1	55	1	50
„ hreczki	2	10	2	.	2	75	2	35	2	.
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli	1	.	.	70	.		.	50	1	.
Cetnar siana	.	80	1	50	1	90	.	.	1	70
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	36			.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	.	6	.	5	30	6	.	9	.
„ „ miękiego	4		5	.	4	40	5	20	6	40
Funt mięsa wołowego	.	10	.	12	.	14	.	10	.	13
Mas okowity . . .	.	60	.	80	.	60	.	45	.	48

Jarosław, 27. sierpnia. Stan wody na Sanie w obecnej porze był tak niski, że o spławie budulcu okrętowego, w znacznej ilości przygotowanego, nie można było myśleć; dopiero zeszłej soboty podniosła się woda, i zaczęto spławiać budulec i większe transporta zboża, które nań naładowano. Z tego powodu przedsiębiercy wysłali ztąd 14 depeszy telegraficznych do Gdańska, dokąd te artykuły są przeznaczone.

Wiedeń, dnia 28. sierpnia. *(Targ wiedeński na woły.)* Na targu tutejszym dnia 24. sierpnia było wołów 1624 węgierskich, 1793 galic., 116 niem.; dnia 26go t. m. 29 węg., 3 galic., dnia 28go t. m. 3 niem.; płacono za cetnar 21 zł. do 26 zł. Jedna sztuka ważyła od 540 do 700 ℔. Na prowincyę odeszło 1345 szt. Niesprzedano 365 sztuk.

Ostatnia poczta.

Z nad granicy Królestwa Polskiego donoszą nam pod dniem 30. sierpnia: W Wolbromie powiesili powstańcy w upłynionym tygodniu tamtejszego burmistrza i jego żonę. Znaczne sumy pieniężne, które przy nich znaleziono, odesłali powstańcy najbliższym ich krewnym. — Pojmanych w Glanowie powstańców, między którymi znajdowało się kilku chłopców 14—16letnich, odstawiono dnia 24. b. m. do Warszawy. — Żałoba kościelna nakazana przez archidyecezyę Warszawską z powodu oddalenia Arcybiskupa Felińskiego, została teraz zaprowadzona także w obwodzie Olkuskim. — Jenerał rosyjski książę Szachowskoj pozwolił kobietom w Olkuszu pielęgnować rannych powstańców, znajdujących się w tamtejszym szpitalu. W skutek tego po dwie kobiet w dzień i w nocy mają wolny przystęp do szpitalu.

Dnia 28go b. m. przytrzymały rosyjskie straże pograniczne w okolicy Szklar 140 karabinów i 120 mundurów, przeznaczonych dla powstania, i odstawiły je do Olkusza.

Dnia 27. b. m. przytrzymało c. k. wojsko, strzegące granicy niedaleko Żołyni w powiecie Łańcuckim, dwa wozy czterokonne, na których wieziono 27 gwintówek z bagnetami, 54 sztućców z bagnetami siecznemi, 408 karabinów i 100 ładownic, 60 paczek z amunicyą zawierających 24.400 ostrych ładunków.

W lasach należących do państwa Tenczyńskiego pod Wolą Filipowską, znalazł c. k. patrol wojskowy dnia 27. b. m. ośm skrzyń z kartaczami i kulami i jedną skrzynię z sześciofuntowemi kulami działowemi. Skrzynie po części spruchniałe, musiały dłuższy czas leżeć w ziemi. Odstawiono je do c. k. urzędu powiatowego w Tenczynku.

Frankfurt, 30. sierpnia o godz. 4. wieczorem. Kongres monarchów na swojem wczorajszem posiedzeniu uregulował ostatecznie kwestyę dyrektoryatu według wniosku sasko-nassauskiego. Do piątej kuryi będą należeć: Baden, obadwa Hessen, obadwa Meklenburgi, Nassau, Braunschweig, Luxemburg. Stosunek głosów uregulowany został według norm dla plenum zgromadzenia związkowego. Jutro nastąpi głosowanie ostateczne.

Frankfurt, 30. sierpnia o godz. 7. minucie 30 wieczorem. Henlego sprawozdania o kongresie potwierdzają uregulowanie dyrektoryatu, tudzież, że Cesarz Jego Mość wniósł wczoraj projekt

względem zamknięcia, poczem wybrany został wydział do zdania sprawy, do którego należeć będą: Król saski, Wielcy książęta Badeński i Meklenbursko-Szweryński, Elektor heski, książęta Braunszweigu i Koburga, tudzież reprezentant wolnego miasta Hamburga. Wczoraj wieczorem większa część monarchów naradzała się u Cesarza do godziny ½11.

Europe donosi: Wiadome promemoria względem przyspieszenia prac kongresu wzniecilo rozdrażnienie, czemu jednak Król saski jako pośrednik zapobiegł. Jego Ces. Mość z największą gotowością przystąpił potem do debaty specyalnej. Jutro zacznie się rewizya i uregulowanie całego dzieła. Dziś odbywały się żwawe konferencye specyalne.

Książe Oskar szwedzki przybył tu i był już przez Cesarza przyjęty. Tenże bawić będzie w Nauheim.

Karlsruhe, 30. sierpnia. Dzisiejsza *Karlsruher Ztg.* pisze: Jest już pewnem, że zdania, do których większa część Monarchów przychyliła się, i które ostatecznie znajdą zbiorowy wyraz, zbyt daleko zbaczają od zasad Wielkiego Księcia, aby tenże mógł wyrzec swoje przychylenie się. Pomimo tej różnicy zdań jednak rząd badeński weźmie udział w konferencyach ministeryalnych.

Kopenhaga, 30. sierpnia. *Berlingske Tidende* donosi, że hr. Manderström miał wczoraj u posła szwedzkiego konferencyę z ministrem Hall. Zeszłego wtorku hr. Manderström widział się w Malmö z Hamiltonem.

Londyn, 30. sierpnia. Ze względu na doniesienie, że rząd washingtoński ma założyć twierdzę pod Bouse Point nad jeziorem Champlain, niedaleko Montecal, z garnizonem pięciotysięcznym i magazynami dla 10.000 ludzi, *Times* radzi przygotować obronę Kanady przeciw przyszłemu napadowi.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: **„Troubadour"**

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

Hotel George: PP.: Adamski Bas., z Mołdawii. — Augustynowicz S., z Kniażego. Kadowski J., z Berezowicy.

Hotel europejski: Chojecki Zyg, z Drohojewa. — Obertyński Leop., z Stronibab.

Hotel angielski: Kunaszewski M., z Łuki.

Zajazd Kuhna: Falkowski M., z Głuchowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

PP.: hr. Badeni A., do Besarabii. — Szeliski W., na Wołyń. — Hr. Drohojewski J., do Balicza. — Dembowski Zyg., do Rokietnicy. — Hr. Jabłonowski A., do Sieczkowa. — Petrowicz X., do Wołoskowa. — Darowski Fr., na Podole. — Wybranowski A., do Uszkowiec. — Papara H., do Zubowmostów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. sierpnia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.94'''	+15.5	61.8	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	328.73	+21.2	37.6	połud.-ws. „	„
10. god. wiecz.	328 34	+15 8	70.6	południowy „	„

Kurs lwowski.

Dnia 31. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wał. austr.	5	25	5	29½
Dukat cesarski	„ „	5	27½	5	32
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	10½	9	21
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74	1	75½
Talar pruski	„ „	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „		—		—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	30	75	95
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	68	79	73
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	78	74	43
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	20	81	98
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	201	—	202	88

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 31. sierpnia.

	zlr.	kr.
5% Metaliki	76	90
5% pożyczka narodowa	82	70
Losy z 1860 roku	101	50
Akcye banku wiedeńskiego	795	—
„ „ kredytowego	193	40
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	70
Dukat pojedyńczy	5	34
Srebro	111	35

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 29. sierpnia

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72 50	72.70
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	96.	96 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82 55	82 65
od kwiet. do paźd. po 5%	82.6	82.75
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	76.70	76.80
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	76.75	76.85
dtto. po 4½%	68 25	68.75
dtto. „ 4%	61 —	61.25
dtto. „ 3%	46.—	46.50
dtto. „ 2½%	38.—	39.—
dtto. „ 1%	15.10	15.20
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159 50	160.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piata część losów	157.—	157 50
Przez do wyl. z r. 1854	95.—	95.25
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101.10	101.20
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101.30	101.40
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.50	72.—
„ „ „ 4½%	67.50	68.—
„ „ „ 4%	59 50	60.—
„ „ „ 3½%	51 50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	59.—	60.—
„ 2¼%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60.—

B. Krajów koronnych. Obligacye Indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	85.50	86.50
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90 50	91.—
Morawii	88.50	89.—
Szląska	87.50	88.50
Styryi	86.50	87.50
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	76 50	76.80
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Banatu Tem.	75.—	75.25
Kroacyi i Sławonii	76 —	76.50
Galicyi	74 —	74 40
Siedmiogrodu	74.—	74 75
Bukowina	73.50	74.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73 50	74.—
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	66.—	60.50
„ 3½%	— -	—.—
Dług Salcburga „ 3%	60.—	60.50
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	30.—	31.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
„ 2½% „ 100 „	22.50	—.—
„ 2¼% „ 100 „	20.25	—.—
„ 2% „ 100 „	18.—	—.—
„ 1¾% „ 100 „	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	792.—	794.—
Inst. kred dla handlu po 200 zł. w. a.	191.40	191 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	639.—	641.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1699.—	1701.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	187 50	188 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	146.25	146 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	126.25	126 50
Kolei Cisy po 200zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	244.—	245.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	200.75	201 25
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680 —
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	155.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	445.—	447.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	249.—	251.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	161.75	162.25

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
10let. „ 1857 po 5%	92.—	92.50
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.75	87.90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.50	76.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93 30	93.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.50	89.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	118.75	119.25
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.75	117.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.50	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	90.—	90.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.25
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

(za sztukę.)

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135 25	135.40
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92. —	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94 50
Salma „ 40 „ „	36.25	36.50
Palfiego „ 40 „ „	36.75	37.25
Clarego „ 40 „ „	33.50	34.—
St. Genois „ 40 „ „	34.75	35.—
Windischgrätza 20 zł. „	21.—	21.50
Waldsteina 20 „	20.—	20.50
Keglevicha 10 „	14.75	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol	94.40	94.50
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.50	94.60
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.70	94.80
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.50	83 60
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.80	111.85
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	44.—	44.10
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.25	44 25
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar
Dukaty ces. men.	5.32½	5.33
dtto. pełnej wagi	5.32½	5.33
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.93	8.94
Rosyjski imperyał	9.18	9.20
Talar związkowy	1.67	1.67½
Srebro	111 25	111.50
Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.		

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Budyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.